

Patron

KRÓLOWA JADWIGA

Jadwiga urodziła się najprawdopodobniej w 1374 roku jako najmłodsza córka króla Węgier i Polski - Ludwika Andegaweńskiego. Jej babką ze strony ojca była siostra Kazimierza Wielkiego - Elżbieta. Lata dziecięce spędziła na dworze w Budzie, który odznaczał się wówczas świetnością i bogactwem, był ważnym ośrodkiem życia kulturalnego. Stąd Jadwiga wyniosła umiejętność czytania i pisania, znajomość łaciny i niemieckiego, wykwintne ułożenie oraz zainteresowania muzyką, sztuką i nauką. Dzieciństwo Jadwigi i plany sukcesyjne Ludwika Andegaweńskiego

Jej ojciec Ludwik Węgierski nie posiadał męskiego potomka, a sam był słabego zdrowia. Dlatego też rozpoczął zabiegi mające na celu zapewnienie dziedziczenia swoim córkom. W roku 1374 w Koszycach nadał szlachcie polskiej przywilej zwalniający ją z podatków (z wyjątkiem 2 groszy z łanu chłopskiego) oraz przyznający odszkodowanie za wyprawy organizowane poza granice kraju. W zamian szlachta wyrażała zgodę na objęcie tronu polskiego, po śmierci Ludwika, przez jedną z jego córek. Jakkolwiek w dokumencie nie wymieniono o którą z córek chodzi, to wiadomo, że Ludwik Andegaweński do tej roli przeznaczał najprawdopodobniej starszą siostrę Jadwigę.

Wilhelm Habsburg

Jadwigę natomiast zaręczono w 1378 roku z ośmioletnim Wilhelmem Habsburgiem. Między dziećmi odbył się uroczysty ślub, po czym odesłano Jadwigę na dwór w Wiedniu, gdzie miała prawdopodobnie się wychowywać do chwili dopełnienia małżeństwa, czyli do momentu uzyskania wieku dojrzałego. Według ówczesnych standardów wynosił on 12 lat dla kobiety i 14 lat dla mężczyzny.

Rok później Jadwiga wróciła na Węgry, w związku bowiem z śmiercią najstarszej z siostr - Katarzyny, trzeba było zmienić plany sukcesyjne. Jadwiga miała odziedziczyć koronę węgierską, jednak po zgonie Ludwika Andegaweńskiego, to Maria jako starsza została obwołana królem Węgier. Ponieważ Polacy nie życzyli sobie dalszego utrzymywania unii personalnej z Węgrami, ani nie odpowiadał im mąż Marii - Zygmunt Luksemburski, zażądali od matki Jadwigi - Elżbiety Bośniackiej - przysłania do Polski młodszej córki.

Jadwiga królem Polski

Rokowania trwały dwa lata, dopiero groźba obrania innego króla przez panów polskich skłoniła Elżbietę Bośniacką do wyprawienia Jadwigi do Polski. Uroczystość koronacji na króla Polski odbyła się na Wawelu 16 października 1384 roku. Arcybiskup gnieźnieński włożył na jej głowę specjalnie sporządzoną dla niej koronę (poprzednie insygnia wywiózł z Polski Ludwik Andegaweński).

Tytuł króla a nie królowej przysługiwał Jadwidze jako pełnoprawnej dziedzicze tronu polskiego, jako następcy swojego ojca. Jej pozycję wzmocniał również fakt bliskiego pokrewieństwa z Piastami.

W chwili przyjazdu do Polski Jadwiga była jeszcze dzieckiem, miała 10 lat, znała jedynie podstawy języka polskiego. Z dala od matki, musiała się czuć obco w zupełnie nowym środowisku. W dodatku, ku jej rozpaczy, panowie polscy nie zaaprobowali jej narzeczeństwa z Wilhelmem i zaczęli poszukiwać dla niej odpowiedniego męża.

Małżeństwo z Władysławem Jagiełłą

Ze względu na małoletniość Jadwigi rządy w jej imieniu sprawowali możnowładcy małopolscy. To oni zdecydowali o unieważnieniu zaręczyn z księciem austriackim, i oni prowadzili rokowania w sprawie wyboru jej przyszłego małżonka. Wilhelm nie zrezygnował tak łatwo z ręki Jadwigi, przybył do Krakowa i próbował doprowadzić do zrealizowania małżeństwa. Również Jadwiga przychylna była tym planom. Nawet doszło do incydentu kiedy młoda, zdesperowana królowa zaczęła rąbać furtę na Wawelu aby połączyć się z narzeczonym. Panowie krakowscy udaremniłi jednak te zabiegi i doprowadzili do końca rozmowy z kandydatem do ręki Jadwigi - księciem litewskim Władysławem Jagiełłą.

Ustalono, że w zamian za małżeństwo z królową Jadwigą ochrzcą swoją rodzinę i kraj, zapłaci odszkodowanie za zerwane zaręczyny, a objąwszy tron odzyska dla Polski utracone ziemie. Wszystkie te zobowiązania zostały potwierdzone aktem unii podpisanej w Krewie w 1385 roku.

Pozostawało przekonać jeszcze do małżeństwa z Władysławem Jagiełłą samą Jadwigę. Młoda władczyni długo się wzbraniała przed poślubieniem dużo starszego od siebie mężczyzny, w dodatku poganina. Kiedy orszak Jagiełły zbliżał się do Krakowa wysłała zaufanego dworzanina - Zawiszę z Oleśnicy - by zdał jej sprawozdanie jak książę litewski wygląda. Uspokojona jego relacją ostatecznie uległa namowom panów małopolskich i w lutym 1386 roku odbył się ślub królewskiej pary.

Współrządy Jadwigi i Władysława Jagiełły

Władysław Jagiełło wybrany i koronowany król miał w swoim ręku pełnię władzy, ale ponieważ dziedziczką tronu polskiego była Jadwiga to czasami musieli sobie nawzajem potwierdzać najważniejsze akty państwowe. W początkowym okresie współrządów Jadwiga była jeszcze dzieckiem więc jej udział w polityce był jedynie symboliczny. W 1387 stanęła na czele wyprawy na Ruś Halicką, w celu rewindykacji tego terenu do Polski. Z czasem podejmowała się coraz częściej zadań politycznych: podjęła korespondencję z Krzyżakami, doprowadziła do zgody między Władysławem Jagiełłą, a jego stryjecznym bratem Witoldem, odegrała doniosłą rolę w pertraktacjach ze swoim szwagrem - Zygmuntem Luksemburskim.

Jadwiga miała własny dwór i kancelarię niezależną od króla. Prowadziła bogate życie dworskie. Chętnie otaczała się uczonymi, prowadząc wykwintne konwersacje, utrzymywała muzyków, ale też często jeździła konno i polowała. Przyjmowała liczne delegacje zagranicznych dostojników i dyplomatów.

Odnowienie Akademii Krakowskiej

Z imieniem Jadwigi wiąże się restytuowanie Akademii Krakowskiej założonej przez ciotecznego dziadka Jadwigi - Kazimierza Wielkiego. Wznowienie prac uczelni odbywało się w kilku etapach. Najpierw rozpoczęto zabiegi u papieża w celu uzyskania zgody na otwarcie, nie istniejącego wcześniej, fakultetu teologicznego. Absolwenci tego wydziału mieli pomóc w chrystianizacji Litwy. Następnie w roku 1399 Jadwiga zapisała swoje cenne suknie, kosztowności i klejnoty by stworzyć fundusz na odbudowę uniwersytetu. Sprawa wspierania uczelni wydawała się szczególnie bliska Jadwidze, wynikała z jej osobistych zainteresowań nauką i sztuką.

Kult Jadwigi

Jadwiga cieszyła się sławą osoby bardzo pobożnej. Jak pisał Jan Długosz "wzgardziwszy próżnością i wszelkimi marnościami świata, wszytek umysł swój zajmowała modlitwą i czytaniem ksiąg świętych". Opiekowała się klasztorami, przeznaczając różne sumy na ich utrzymanie, rozpoczęła budowę kościoła na Piasku w Krakowie, interesowała się szpitalami. Na jej polecenie dokonywano tłumaczeń na język polski Pisma świętego i dzieł ojców Kościoła.

Starła się realizować ideał życia kontemplacyjno-czynnego. Było to zgodne z ideą zawartą w podarowanym Jadwidze dziele "O kontemplacji i życiu aktywnym". Historycy przypuszczają, że dwie splecione litery M, którymi ozdobione były przedmioty należące do królowej oznaczały inicjały dwóch imion: Marii i Marty, postaci biblijnych reprezentujących ideał życia kontemplacyjnego i czynnego. Można sądzić, że spośród współczesnych jej kobiet wzorem do naśladowania była dla niej Brygida Szwedzka.

Jadwiga zmarła w lipcu 1399 roku, wkrótce po urodzeniu córeczki (która również nie przeżyła), pozostawiając po sobie opinię osoby świętobliwej. Dwór królewski podjął starania propagujące jej kult, jednak sumy przeznaczone na zabiegi kanonizacyjne zostały przeznaczone na wojnę trzynastoletnią. Wznowiono je z początkiem wieku XIX i kontynuowano w wieku XX. Po II wojnie światowej jej szczątki z prowizorycznego grobu przed ołtarzem katedry wawelskiej przeniesiono do grobowca. W roku 1997 Jadwiga za swe świętobliwe i pełne wyrzeczeń życie, oddanie kościołowi i ubogim została wyniesiona przez papieża Jana Pawła II na ołtarze jako święta.

Królowa Jadwiga związana jest również z Piotrkowem Trybunalskim. Po zachodniej stronie miasta, tam gdzie obecnie znajduje się klasztor dominikanek, można zobaczyć łańcuch wykonany z czarnych cegieł symbolizujący pomoc królowej Jadwigi.

<http://cit.piotrkow.pl/index.php/legendy-piotrkowskie/365-o-naszyjniku-krolowej>

Hymn Szkoły

Tak wiele skarbów kryje,
stare wawelskie wzgórze.
Jeden to krzyż Jadwigi
na katedralnym murze.

Skarbnicą jesteś mądrości,
wzorem odwagi i miłości.
Wskazujesz drogę po której iść,
uczysz nas wszystkich jak lepszym być.

Ref.

Gdzie patronką jest królowa,
gdzie językiem polska mowa,
gdzie opoką wiara święta,
tam jest mądrość w nas zaklęta.

Przez Jana Pawła II
zostałaś uznana
i za jego przyczyną
kanonizowana.

Jadwigo! Pani nasza!
Wielka Polski królowo!
Ty jesteś najcenniejszą
naszej szkoły ozdobą.

Ciebie dzisiaj prosimy,
abyś nam królowała
w najtrudniejszych momentach
zawsze nam pomagała.

Link do podkładu muzycznego hymnu:

<https://www.youtube.com/watch?v=sivVeVzqQkw>